

Zorgpad voor mensen die niet meer beter worden werpt vruchten af

Trijntje de Haan (midden) was voor de inmiddels overleden Niels (kaart) en zijn vrouw Miranda (rechts) het vaste en vertrouwde aanspreekpunt. „We konden met alle vragen, medisch of niet-medisch, bij haar terecht. Dat gaf ons veel rust.” Bertine Koekoek (links) is een van de initiatiefnemsters van het zorgpad. ► regio 5

FOTO MAARTEN SPRANGH

► Gemeente: 'Uitgangspunt blijft terugbetalen'

Apeldoorn gaat schulden frequenter kwijtschelden

Een slepende schuld bij de gemeente, die als een molensteen om de nek hangt. Dat is een situatie die meer kwaad doet dan dat het de samenleving uiteindelijk oplevert, redeneert Apeldoorn. Reden om die schulden in meer gevallen kwijt te schelden.

Johannes Rutgers
Apeldoorn

Mensen die onder de participatiewet vallen - waar de bijstand onderdeel van is - kunnen door verschillende oorzaken meer geld ontvangen dan waar ze recht op hebben. Bijvoorbeeld als een ontvanger te laat doorgeeft dat hij inmiddels via een baan boven de bijstandsnorm is gaan verdienen. Het komt ook voor dat iemand een boete krijgt omdat hij of zij zich niet aan de regels heeft gehouden.

Hoe dan ook moet iemand - of het nou verwijtbaar is of niet - dat te veel ontvangen geld terugbetalen aan de gemeente. Dat lukt niet altijd. In dat geval kan het uiteindelijk tot kwijtschelding van de resterende schuld komen. Tot nu

toe is er daarbij een verschil tussen mensen die wel aflossen, en zij die dat niet doen. Waarbij de regels voor degenen die aflossen minder gunstig zijn dan voor de tweede groep.

Als iemand aflost, blijft namelijk de rekening open staan. Zelfs als dat aflossen heel moeizaam gaat, jarenlang met kleine bedragen per maand omdat iemand nou eenmaal niet meer heeft. In gevallen waarin helemaal niet wordt afgelost bij gebrek aan geld, wordt de schuld uiteindelijk automatisch kwijtschelden.

Deurwaarder

Het gaat dus niet om mensen die simpelweg weigeren terug te betalen, terwijl ze dat wel zouden kunnen, stelt de gemeente. 'In die ge-

vallen waar er wel financiële ruimte is om geld te verhalen, dan doen we dat. En als het nodig is dan kunnen we dat ook via een incasso of een deurwaarder doen.'

Het heeft iets oneerlijks om bij de één de schuld wel weg te strepen, terwijl die bij een ander met een even krappe beurs blijft staan, vinden burgemeester en wethouders. Daarom gaan ze de regels nu gelijk trekken.

Wettelijke termijn

Voortaan wordt een niet-verwijtbare schuld na vijf jaar kwijtschelden, ook als iemand wel een deel heeft afgelost. Verwijtbare schulden - ontstaan doordat een ontvanger zelf iets niet goed heeft gedaan - vervallen na tien jaar als iemand echt niet kan betalen. Dat is ook de wettelijke termijn hiervoor.

Moeizaam aflossen heeft negatieve gevolgen, redeneert het stadhuis. 'We zien dat de maandelijkse aflossingen andere uitgaven verdringen, waardoor het risico be-

staat dat mensen bijvoorbeeld minder gezond eten kopen of een lagere levensverwachting hebben.'

Schulden in het algemeen kunnen bijdragen aan stress en ertoe leiden dat mensen (tijdelijk) niet helder meer kunnen denken. 'Hierdoor wordt de kans groter dat ze niet-rationele beslissingen nemen en neemt ook de kans op re-integratie naar werk af.' Dan zijn de betrokkene en de samenleving nog verder van huis.

De gemeente is huiverig voor het beeld dat ze te makkelijk omgaat met schulden. 'Het uitgangspunt blijft dat mensen terugbetalen wat ze te veel hebben ontvangen.' Tot aan het eventuele kwijtschelden moet dat aflossen naar vermogen gebeuren.

Apeldoorn heeft nu een kleine 700.000 euro uitstaan aan verdringen. Verreweg de meeste van die schulden zijn ouder dan vijf jaar. De nieuwe regels moeten later dit jaar formeel worden vastgesteld, maar de gemeente heeft ze alvast per 1 juli in praktijk gebracht.

Buitengewoon

▲ Jaap Wortman op het complex van SV Beatrix.

FOTO ARCHIEF/CEES BAARS

HOENDERLOO/APELDOORN

Oud-wethouder van Apeldoorn overleden

Jaap Wortman is afgelopen vrijdag op 71-jarige leeftijd overleden. De inwoner van Hoenderloo maakte lange tijd deel uit van de Apeldoornse politiek, waarvan vier jaar als wethouder.

Vanaf medio jaren 90 was Wortman raadslid. Eerst voor de VVD, later Gemeentebelangen en tenslotte Leefbaar Apeldoorn. Voor de laatste partij was hij van 2002 tot 2006 wethouder voor economische zaken, recreatie en toerisme en facilitaire zaken.

Later keerde hij nog terug als raadslid, om zijn zieke collega Roelie Maertens te vervangen. Maar dat viel tegen. „Als je eenmaal wethouder bent geweest, valt het niet mee om weer 'gewoon' raadslid te worden”, zei hij daarover.

Lang werkte Wortman bij ABN-Amro als zakelijk accountmanager. In 1998 begon hij zijn eigen Wortman MKB: bedrijfsadviezen, zakelijke assurantiën, bedrijfs-overnames, kredietbemiddeling. Gedurende zijn wethouderschap leidde zijn bedrijf een slapend bestaan.

Horeca

In 2013 maakte Wortman een opvallende move. Kort voor zijn 61ste verjaardag begon hij in hartje Apeldoorn een café: Gasterij Leienplein 10. Helemaal vreemd was de horeca hem niet. Want hij had een horeca-groothandel en runde samen met een compagnon sociëteit het Koetshuis achter Marialust.

Naast zijn werkzame leven was Wortman, die in 2017 met pensioen ging, ook nog enkele jaren voorzitter van SV Beatrix. De voetbalclub in Hoenderloo werd in 2016 opgeheven.

– Arnoud Heins

AANSPREEKPUNT MIRANDA EN ZIEKE MAN NIELS KREGEN STEUN VAN VERPLEEGKUNDIGE PALLIATIEVE ZORG

▲ Miranda (midden) met het In Memoriam-album van haar overleden man. Berdine Koekoek (links) van het netwerk Palliatieve Zorg Oost-Veluwe en palliatieve zorg verpleegkundige Trijntje de Haan kijken mee, met de trouwfoto van Miranda en Niels op de voorgrond. FOTO/MAARTEN SPRANGH

‘Ik gun iedereen dit zorgpad’

Het voelt als een mokerslag als de arts meldt dat je niet meer beter wordt. Er volgt palliatieve zorg: de behandeling is niet meer gericht op genezing maar op het verminderen van de klachten. Via het netwerk Palliatieve Zorg Oost-Veluwe kunnen patiënten en naasten sinds enige tijd worden ondersteund door een palliatieve zorg verpleegkundige.

Ingrid Willems
Apeldoorn

Voor een pilot (2020-2023) met een zorgpad palliatieve zorg maakte het netwerk afspraken met zorgverzekeraar Zilveren Kruis over de inzet van verpleegkundigen die gespecialiseerd zijn in palliatieve zorg. Een zorgpad is een overzicht van wie welke zorg op welk moment geeft voor een specifieke groep patiënten. Thuiszorgorganisatie Vèrian nam ook deel aan de pilot met speciaal hiervoor opgeleide verpleegkundigen. De resultaten uit de pilot zijn zo positief dat de inzet van deze verpleegkundigen nu structureel is verankerd.

„Minder mensen maken gebruik van klinische zorg van het zieken-

huis”, zegt mede-initiatiefnemer Berdine Koekoek van het netwerk Palliatieve Zorg Oost-Veluwe. „Belangrijk is dat de patiënten en hun naasten met deze verpleegkundige één aanspraakpunt hebben waar ze met al hun vragen terecht kunnen. Dat leidt er uiteindelijk toe dat ze ook minder een beroep hoeven te doen op bijvoorbeeld het ziekenhuis en dat de opnametijd korter is door het vangnet thuis.”

Rode draad

Volgens Koekoek is de rode draad de vroegtijdige markering van de palliatieve fase door een arts of huisarts. Dat is het moment dat de arts constateert dat de patiënt niet meer beter wordt. Dan komt de palliatievezorg-

verpleegkundige in beeld. „Die maakt het mogelijk voor patiënten en naasten uit het leven te halen wat erin zit terwijl ze zich tegelijkertijd kunnen voorbereiden op het afscheid.”

Miranda van der Ploeg-Nieuwenhuizen (51) uit Apeldoorn heeft afgelopen jaren te maken gehad met een palliatieve zorg verpleegkundige. Ze verloor in mei haar man Niels als gevolg van darmkanker. Hij stierf thuis. Toen hij in 2021 hoorde dat hij niet meer beter kon worden, wees de arts van Gelre ziekenhuizen hem op het zorgpad.

Miranda: „Als je zo'n boodschap krijgt, heb je geen idee. Welke behandelingen zijn er nog mogelijk om het leven draaglijk te maken? Hoe

We hebben met Trijntje mooie gesprekken kunnen voeren. Daar had ze de tijd voor

– Miranda van der Ploeg-Nieuwenhuizen

kan je überhaupt nog een mooie tijd hebben samen? Met Trijntje als palliatievezorg-verpleegkundige hebben we het traject doorlopen. We konden met alle vragen, medisch of niet medisch, bij haar terecht. Ze was een vertrouwd aanspreekpunt. Dat gaf ons veel rust. Ik gun dit iedereen.”

Dankbaar werk

Vèrian-verpleegkundige Trijntje de Haan vindt het dankbaar werk. „Mijn zorghart gaat uit naar mensen in hun laatste fase. Je hebt een intens contact en het voelt goed om mensen nog een zo fijn en zorgeloos mogelijk bestaan te geven.” Miranda: „We konden met Trijntje mooie gesprekken voeren, ook over praktische zaken. Daar had ze de tijd voor.”

„Ze zorgde er bijvoorbeeld voor dat we een koppelbed in de woonkamer kregen. Dan kon ik naast Niels slapen. Ik vond het moeilijk dat ik boven sliep, terwijl Niels beneden in zijn ziekbed in de woonkamer lag. Via Trijntje was dit zo geregeld. We hoefden er geen energie in te steken om dat zelf uit te zoeken.”

Trijntje begeleidde Miranda en Niels gedurende zijn hele ziekteperiode. „Daarin onderhield ik ook de contacten met de zorgverleners van Niels, zoals de huisarts. Ons werk geeft zoveel meerwaarde, voor zowel de zorgverleners als de patiënt en naasten. Ik heb zo al veel mensen kunnen begeleiden. Fijn dat dit wordt voortgezet.”

■ Mijn Zorgpad: palliaweb.nl/netwerk-oostveluwe/Mijn-Zorgpad

Meer mensen sterven - zoals vaak de wens is van een patiënt - thuis

Volgens Berdine Koekoek blijkt uit de pilot onder meer dat de inzet van een palliatievezorg-verpleegkundige gemiddeld een kostenbesparing oplevert van 2750 euro per patiënt in het ziekenhuis. Bovendien sterven door de inzet van deze verpleegkundigen meer mensen thuis, zoals veel patiënten wensen. Betrokken organisaties hopen volgens haar

met de gunstige resultaten uit de pilot dat meer zorgverzekeraars het initiatief omarmen. Daarmee krijgen thuiszorgorganisaties een passende vergoeding voor de inzet van een verpleegkundige palliatieve zorg. Inmiddels hebben naast Vèrian meerdere thuiszorgorganisaties zoals Buurtzorg en KleinGeluk, deze gespecialiseerde verpleegkundigen in

dienst. Wat het zorgpad speciaal maakt, is dat er een grote groep verpleegkundigen palliatieve zorg is opgeleid en onderling samenwerkt. Koekoek: „Er zijn goede werkafspraken tussen Gelre ziekenhuizen, de huisartsen en thuiszorgorganisaties. En patiënten zijn betrokken bij het maken van een wegwijzer.”